

Projectplan

Elsloo-Tronde, **groen dorp** tussen Tjonger en Lende

Status: definitief, april 2012

Projectgegevens

Project: Elsloo-Tronde, **groen dorp** tussen Tjonger en Lende

Initiatief: Plaatselijk Belang Elsloo en
de gemeente Ooststellingwerf

Aanvrager: Gemeente Ooststellingwerf

Contactpersonen: **Pina Dekker**
Gemeente Ooststellingwerf
p.dekker@ooststellingwerf.nl
0516 566338

Aad Oudshoorn (secretaris)
Plaatselijk belang Elsloo
plaatselijkbelangelsloo@gmail.com
0561 850870

Arthur Scheper
Steunpunt Landschap Zuidoost Fryslân
a.scheper@landschapsbeheerfriesland.nl
0512 383800

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1	Elsloo-Tronde, groen dorp tussen Tjonger en Lende	4
1.2	Dorpsvisie Elsloo-Tronde 2011-2020.....	5
1.3	Doelstelling.....	6
1.4	Resultaat	6
1.5	Samenwerking met andere dorpen en parallelle projecten.....	7
2.	Aanpak.....	8
2.1	Werven en inventariseren	8
2.2	Uitvoering organisatorisch.....	8
2.3	Uitvoering praktisch.....	9
3.	Beheer van het project.....	11
3.1	Organisatie	11
3.2	Taken en verantwoordelijkheden.....	11

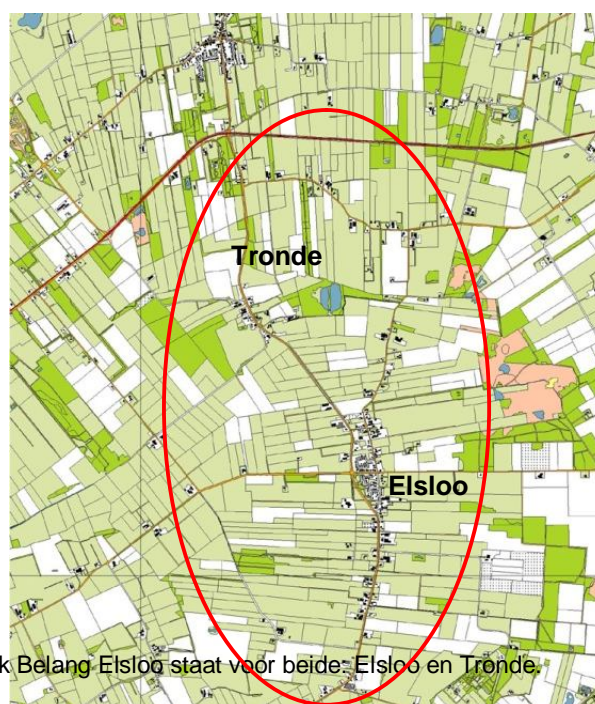
1. Inleiding

De gemeente Ooststellingwerf heeft in het coalitieakkoord van 2010 vastgelegd, dat zij staat voor de leefbaarheid van de kleine kernen. Het college wil de leefbaarheid graag verbeteren en stimuleert de dorpen om een dorpsagenda op te stellen, waarin wensen zijn vertaald naar haalbare plannen. Sleutelwoorden zijn: Samenwerking met andere dorpen, zelfwerkzaamheid en eigen initiatief.

Plaatselijk Belang Elsloo¹ heeft deze uitdaging voortvarend opgepakt. Eind 2011 is de nieuwe dorpsvisie *Nije Paeden Else 2011-2020* gepresenteerd. Begin dit jaar gevolgd door de dorpsagenda 2012. Beide documenten zijn door een brede vertegenwoordiging uit het dorp opgesteld. Nu de documenten klaar zijn, willen de dorpsbewoners de stap van papier naar uitvoering zetten.

Plaatselijk belang heeft ook deze handschoen opgepakt. Met het projectplan *Elsloo-Tronde, groen dorp tussen Tjonger en Lende*, neemt zij het initiatief om met een combinatie van wensen uit de dorpsvisie aan de slag te gaan. De inwoners van Elsloo zijn trots op hun dorp en de landelijke omgeving, maar zij zien ook dat er nog vele kansen liggen om de leefbaarheid en het landelijke karakter van het dorp duurzaam te versterken. Het gaat dan om het verbeteren van de groenstructuur in en rondom het dorp, de aanleg van een dorpstuinderij, het verbeteren van het netwerk van wandelpaden, het aanbieden van toeristische informatie en het vergroten van de bekendheid met de cultuur en historie van het dorp.

Plaatselijk Belang Elsloo zet graag - samen met de gemeente Ooststellingwerf - haar schouders

¹ Elsloo is een dorp, Tronde een buurtschap. Plaatselijk Belang Elsloo staat voor beide: Elsloo en Tronde.

onder het project. Dit niet in de laatste plaats, omdat Plaatselijk Belang in 2012 haar 100jarig bestaan viert.

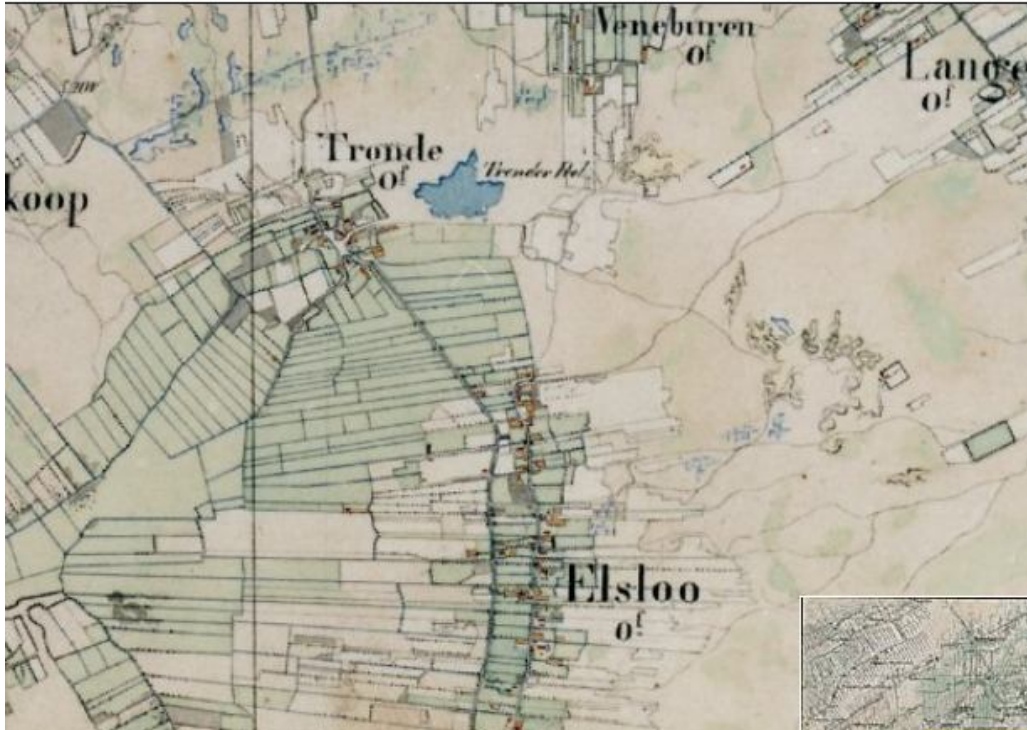
Figuur 1. Projectgebied Elsloo-Tronde 'Tussen Tjonger en Lende'

De aanpak en werkwijze van het project 'Elsloo-Tronde, groen dorp tussen Tjonger en Lende' zijn geënt op de succesvolle reeks van projecten voor dorp en landschap in Zuidoost Friesland. Door te investeren in een gecombineerde aanpak voor een groen, duurzaam en actief dorp ontstaat een omgevingsproject waarmee breed een impuls wordt gegeven aan de kwaliteit van Elsloo als groen woondorp. Door de nauwe samenwerking met de inwoners, de grote mate van eigen initiatief en zelfwerkzaamheid draagt het project bij aan het versterken van de sociale contacten en de binding met het eigen dorp. De bekendheid met en het bewustzijn van de waarde van groen, de verhalen in het landschap en de cultuur en historie van het dorp worden vergroot.

Plaatselijk belang Elsloo en de gemeente Ooststellingwerf hebben Landschapsbeheer Friesland benaderd om zorg te dragen voor de coördinatie van het project, het inbrengen van inhoudelijk expertise en het begeleiden en ondersteunen van de werkzaamheden door de inwoners van Elsloo en Tronde. Voor het onderdeel de kindertuinderij en het groene schoolplein gaat Landschapsbeheer Friesland de samenwerking aan met de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij (KNHM).

1.1 Elsloo-Tronde, groen dorp tussen Tjonger en Lende

Het projectgebied voor het omgevingsproject Elsloo-Tronde bestaat uit het dorp Elsloo, het buurtschap Tronde en het rondom gelegen landelijk gebied. Het gebied ligt in het meest westelijke deel van de gemeente Ooststellingwerf. Het landschap rondom het dorp Elsloo is bijzonder gevarieerd met het essenlandschap en de heideontginningen rondom Tronde, de bovenloop en het brongebied van de Linde en de woud- en heideontginningen rondom Elsloo. De kenmerken van dit gebied zijn in oorsprong goed te herkennen op de historisch kaart 1830-1850 (figuur 2. Historische kaart 1830-1850).

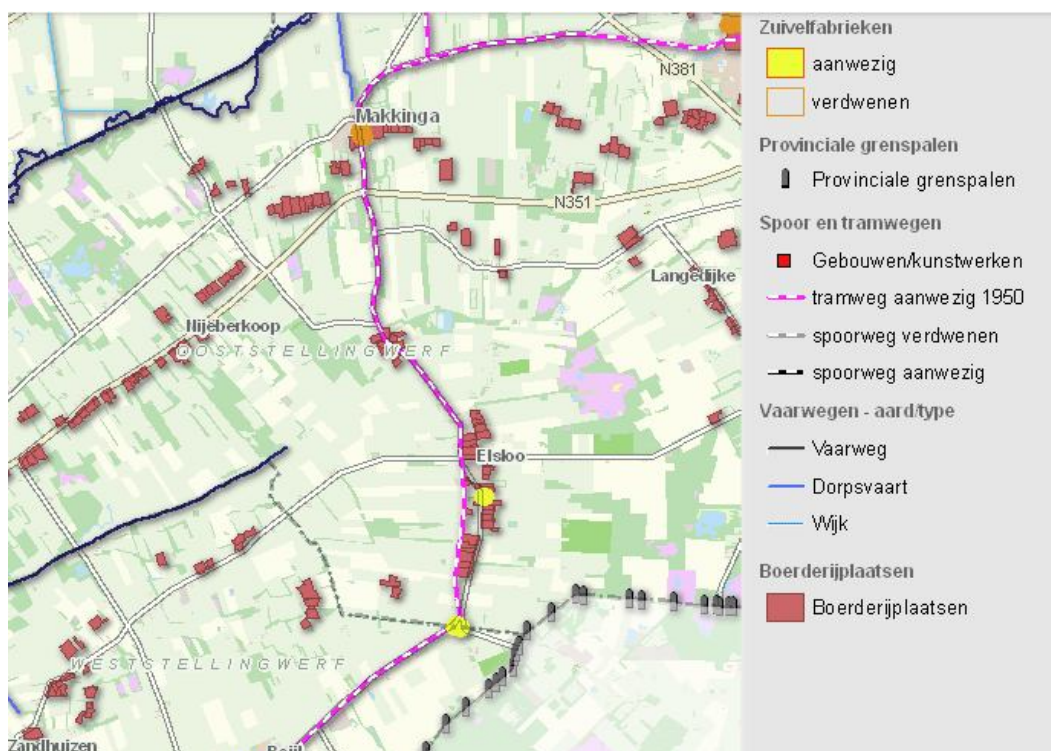
Figuur 2. Historische kaart 1830-1850

Het dorp Elsloo is een streekdorp van hoge ouderdom. Het dorp telt ongeveer 650 inwoners. Het buurtschap Tronde is onderdeel van Elsloo en administratief geen zelfstandig dorp. Het bestaat uit

een esgehucht zoals ook het nabijgelegen Rijsberkampen en Boekelte in de gemeente Weststellingwerf.

Het gebied rondom het dorp Elsloo is in hoofdzaak in gebruik voor de melkveehouderij. Bijzonder waardevol is de nabijheid van een aantal grotere en kleinere natuurgebieden zoals het Drents-Friese Wold, de Stobbepoel, de Schoapedobbe en het kerkebos. Bijzondere cultuurhistorische en aardkundige elementen in en rondom het dorp zijn de oude trambaan, de melkfabriek, de landweer op de provinciegrens van Friesland en Drenthe en de steilranden rondom het esgehucht Tronde (figuur 3. CHK2 Provincie Fryslân).

Figuur 3. CHK2 Provincie Fryslân

1.2 Dorpsvisie Elsloo-Tronde 2011-2020

In de dorpsvisie 'Nije Paeden Else' heeft het dorp Elsloo haar visie gegeven op de gewenste ontwikkelingsrichting voor het dorp in veertien verschillende thema's. In dit omgevingsproject worden de wensen uit drie thema's gecombineerd: **woonomgeving, recreatie en toerisme en cultuur en historie**. De dorpsbewoners zijn trots op hun dorp en beschouwen de landelijke omgeving als een rijk bezit waar je zorgvuldig mee moet gaan.

Voor de **woonomgeving** bestaat in het dorp al jaren de wens om de dorpskern te verfraaien. Dit geldt ook voor de entrees van het dorp en voor de omgeving van de oude melkfabriek. De groene inrichting van de openbare ruimte verdient doorlopend aandacht. Deze is nu vrij sober en monotoon. Op tal van plaatsen is een kwaliteitsverbetering mogelijk. Twee wensen voor een duurzame leefomgeving springen eruit: het aanleggen van een kindertuin en een groen schoolplein voor natuurlijk spelen bij de K.J. Dijkstraschool en het realiseren van een duurzame halteplaats op de kruising Peperstraat-Hoofdweg. Ook in het buitengebied liggen kansen voor een kwaliteitsimpuls. Door het versterken van

streekeigen beplantingen op individuele erven dragen deze groene erven bij aan de aantrekkelijkheid van het buitengebied. Een bijzondere opgave is de es van Tronde. De es van Tronde is in het landschap nauwelijks meer als eenheid te herkennen. De karakteristieke beplanting van houtwallen, esbosjes en meidoornhagen is deels verdwenen en een deel van de oorspronkelijke es is beplant met acaciabos. De voor het essenlandschap kenmerkende hoogteverschillen zijn nog aanwezig maar niet altijd goed zichtbaar. De wens is te onderzoeken of het acaciabos kan worden omgevormd naar een recreatief bos, waarbij ook de oorspronkelijk contouren van de es van Tronde in oude luister worden hersteld.

Binnen het aanbod van **recreatie en toerisme** en daaraan gekoppeld de bekendheid met de **cultuur en historie** van het dorp kiest het dorp voor kleinschaligheid. Kernpunt is het aanbieden van een netwerk van goede wandelpaden. Het landschap en de vele natuur- en bosgebieden zouden beter ontsloten kunnen worden. Inwoners zijn nu vaak onbekend met de bijzondere waarden in hun directe woonomgeving. Het verhaal achter het landschap is onbekend. Het verleiden van mensen om erop uit te trekken begint bij het aanbieden van informatie in het dorp en vervolgens het aanreiken van aantrekkelijke wandelroutes door en om het dorp.

1.3 Doelstelling

Het doel van het project *Elsloo-Tronde, groen dorp tussen Tjonger en Lende*, is drieledig:

- Dorp in het groen: Inrichten van particuliere erven en verfraaien van bijzondere plekken in de openbare ruimte:
  - de dorpskern
  - de entrees van het dorp
  - het voorterrein van de meester K.J. Dijkstra school, de oude melkfabriek, de halteplaats en het monument voor de vrijwilligers aan de HoofdwegBijzondere opgave binnen het onderdeel dorp in het groen is het opstellen van een herstelplan voor de es van Tronde.
- Duurzaam dorp: Realiseren van een aantal initiatieven om bewust en betrokken met de eigen woonomgeving om te gaan:
  - Aanleggen van een kindertuin en het groen schoolplein bij basisschool Meester K.J. Dijkstra.
  - Plaatsen van een duurzame halteplaats, twee ooievaarsnesten en het monument voor de vrijwilligers. Voor het idee van de duurzame halteplaats heeft Plaatselijk belang in 2011 op de dag van de duurzaamheid de stimuleringsprijs van de gemeente Ooststellingwerf ontvangen. Uitwerking en realisatie van het idee krijgt als onderdeel van dit omgevingsproject gestalte.
- Actief dorp: Vergroten van de toegankelijkheid en beleefbaarheid van het buitengebied door het ontwikkelen van een vijftal wandelroutes en het plaatsen van toeristisch-recreatieve borden. De wandelroutes maken verbindingen naar omringende dorpen: Langedijke, Makkinga, Nijberkoop.

Door in één project aan deze drie doelen te werken, ontstaat een omgevingsproject waarmee breed een impuls wordt gegeven aan de kwaliteit van de leefomgeving. Door de nauwe samenwerking met de inwoners van Elsloo en Tronde, de grote mate van eigen initiatief en zelfwerkzaamheid draagt het project bij aan het versterken van de sociale contacten en de binding met het dorp. De bekendheid met en het bewustzijn van de waarde van groen, de verhalen in het landschap en de cultuur en historie van het dorp worden vergroot.

1.4 Resultaat

A. Dorpen in het groen

Aanplanten van bomen, leilinden, struiken, hagen en fruitbomen op particuliere erven en in de openbare ruimte. De entrees van het dorp, de dorpskern, het voorterrein van de basisschool K.J. Dijkstra, de omgeving van de oude melkfabriek krijgen een stevige kwaliteitsimpuls. Voor de es van Tronde wordt een herstelplan ontwikkeld. Het realiseren van dit herstelplan wordt separaat opgepakt.

B. Duurzaam dorp

Aanleggen van een kindertuinderij en een groen schoolplein bij de K.J Dijkstraschool en daarnaast het plaatsen van een duurzame busplaats, twee ooievaarsnesten en het monument voor de vrijwilliger.

C. Actief dorp

Uitgave van vijf wandelroutes en het plaatsen van een viertal toeristische informatieborden.

1.5 Samenwerking met andere dorpen en parallelle projecten

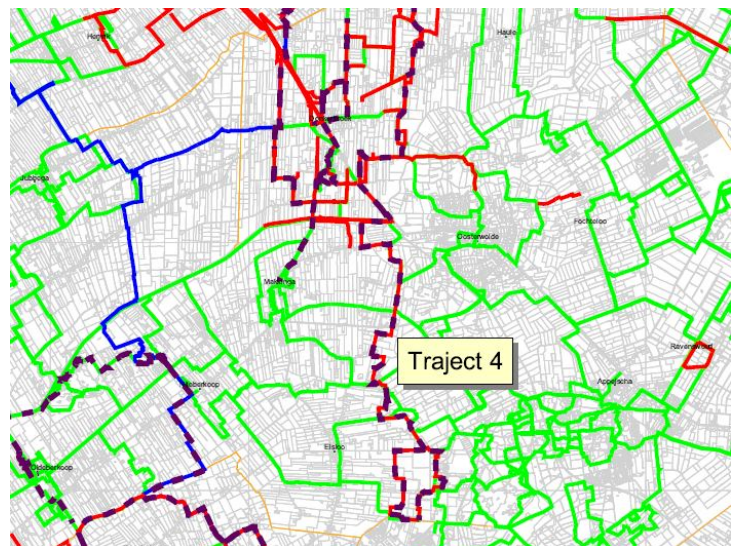
In de uitvoering van het omgevingsproject wordt een zorgvuldige afstemming nagestreefd met omliggende dorpen en met projecten die in of rondom Elsloo in uitvoering zijn. Raakvlakken zijn er vooral met het onderdeel actief dorp.

Project Ommetjes, Tourist Info Drenthe
De gemeente Ooststellingwerf participeert in het project Dorpsommetjes van Tourist Info Drenthe. Doel van dit project is om voor vijf routes in de gemeente gebundeld routekaarten uit te geven. Aansluitend op de wensen uit de dorpsvisie Nije Paeden Else worden vijf routes rondom Elsloo uitgewerkt waarbij nadrukkelijk de verbinding en samenwerking wordt gezocht met nabijgelegen dorpen: Langedijke, Makkinga en Nijeberkoop.

Uitvoeringsplan Oude paden Nieuwe wegen, Landschapsbeheer Friesland.
Landschapsbeheer Friesland heeft in februari 2012 het uitvoeringsplan Oude paden nieuwe wegen gepresenteerd. In dit uitvoeringsplan zijn tien wandelroutes uitgewerkt op basis van oude paden met 'verhalen van Zuidoost Fryslân'.

Een van de routes (traject 4) loopt ten oosten van Elsloo. Na de zomer van 2012 gaat de aanleg van een van de tien routes van start.

Dorpstuinderij SLIM Makkinga. De Stichting Lokaal Ideaal Makkinga heeft met een groep vrijwilligers uit het dorp Makkinga een dorpstuinderij aangelegd. In de tuinderij is ruimte gereserveerd voor een jeugd- en kindertuin. Met SLIM Makkinga wordt afstemming gezocht om te leren van ervaringen bij ontwerp en inrichting van de kindertuinderij in Elsloo. Bovendien zal contact worden gelegd met het NME Steunpunt Ooststellingwerf. Dit Steunpunt heeft lesmateriaal/leskisten beschikbaar voor werken met kinderen in schooltuinen.

2. Aanpak

Voor het omgevingsproject Elsloo-Tronde is een werkwijze opgezet die gebaseerd is op de specifieke wensen vanuit het dorp én op de ervaringen uit eerdere projecten voor dorp en landschap in Zuidoost Fryslân.

Voor het dorp Elsloo betekent dit dat een intensief project wordt gestart, waarbij de samenwerking met de inwoners centraal staat. Het centrale aanspreekpunt is de lokale groencommissie. In deze groencommissie hebben bij voorkeur zitting een bestuurslid van Plaatselijk belang en aantal mensen uit het dorp: een groenkenner, een kenner van de plaatselijke historie, een agrariër en een lid van het bestuur van de meester K.J. Dijkstraschool. De groencommissie is trekker van de drie onderdelen in dit omgevingsproject. Dit houdt in dat de commissie verantwoordelijk is voor een veel breder pakket aan taken dan in de meeste andere projecten voor Dorpen in het groen in de provincie Fryslân. Het gaat niet alleen om het opstellen van het groenplan, maar ook om het uitwerken en realiseren van de onderdelen duurzaam en actief dorp. Dit legt nog meer nadruk op een zorgvuldige communicatie.

De aanpak voor het project Elsloo-Tronde bestaat uit drie fasen:

- Fase 1 Werven en inventariseren
- Fase 2 Uitvoering organisatorisch
- Fase 3 Uitvoering praktisch

In onderstaande beschrijving is aangegeven welke werkzaamheden in de verschillende fasen van het project worden uitgevoerd.

2.1 Werven en inventariseren

De eerste fase start met het samenstellen van de werkgroep Elsloo-Tronde (gemeente Ooststellingwerf, Plaatselijk belang Elsloo, K.J. Dijkstraschool en Landschapsbeheer Friesland). De eerste actie is het informeren van relevante organisaties en de trekkers van parallelle projecten over het project *Groen dorp Elsloo-Tronde*. De wens is direct vanaf het begin een goede afstemming te bereiken. Vervolgens start het project met een informatieavond in café 't Anker. Alle inwoners ontvangen hiervoor een wervende uitnodiging. De uitnodiging wordt huis-aan-huis verspreid. Daarnaast zal een aankondiging verschijnen in de Nieuwe Ooststellingwerfer, in dorpskrant 't Else Blattien en op de dorpswebsite www.elsloo-fr.nl

Het programma van de informatieavond bestaat in grote lijnen uit:

- een toelichting op het project, de drie doelstellingen en de relatie tot de dorpsvisie en - agenda
- een nadere toelichting op de inhoud van het project met daarbij een beschrijving van de huidige karakteristieken van het landschap en de groenstructuur van het dorp
- een toelichting op de aanpak en planning met daarbij de uitnodiging om mee te werken. Deze medewerking kan bestaan uit:
  - aanmelden als potentiële deelnemer voor Dorp in het groen
  - aanmelden als lid van de groencommissie Elsloo-Tronde

2.2 Uitvoering organisatorisch

Na de informatieavond start de uitvoering. De groencommissie voert daarbij regie op het uitwerken van de plannen voor de drie onderdelen van het project:

- Dorp in het groen
- Duurzaam dorp
- Actief dorp

Voor het onderdeel *Dorp in het groen* wordt een groenplan gemaakt. Het initiatief ligt bij de groencommissie. De commissie wordt begeleid door Landschapsbeheer Friesland. In het groenplan komen de wensen van de dorpsbewoners op het gebied van groen, landschap, cultuurhistorie en de inrichting van de openbare ruimte tot uitdrukking. Het plan is een verzameling van alle locaties –op erven en in de openbare ruimte- waar bomen, struiken, hagen en hoogstamfruitbomen zullen worden

geplant. De es van Tronde is nog een extra onderdeel binnen het groenplan. De groencommissie stelt een herstelplan op om het acaciabos om te vormen naar een recreatief bos, waarbij ook de oorspronkelijk contouren van de es van Tronde worden hersteld. Landschapsbeheer Friesland en de gemeente Ooststellingwerf ondersteunen de groen commissie en brengen expertise in.

Voor het onderdeel Duurzaam dorp wordt in nauw overleg met de school een ontwerp gemaakt voor de kindertuinderij en het groene schoolplein voor natuurlijk spelen. Initiatief ligt bij de groencommissie, Landschapsbeheer Friesland draagt zorg voor de betrokkenheid van de schoolkinderen en de KNHM maakt het ontwerp. Kennis en ervaring van elders wordt daarbij zo goed mogelijk benut. Tegelijk krijgt het idee van een duurzame halteplaats verder uitwerking. Initiatief ligt opnieuw bij de groencommissie. De commissie mobiliseert denkkraft in het dor. et creativiteit worden vervolgens zoveel mogelijk innovaties op het gebied van duurzaamheid gecombineerd. Het gaat dan vooral om het materiaalgebruik, maar mogelijk ook om het gebruik van zonnecollectoren en de toepassing van LED-verlichting.

In het onderdeel Actief dorp worden vijf wandelroutes op kaart uitgewerkt. De groencommissie organiseert hiervoor denk- en werkkraft. Het vertrekpunt zijn bestaande wandelroutes, maar ook de mogelijkheden om nieuwe verbindingen worden onderzocht en zo mogelijk in de routes opgenomen. Voor de routes worden routebeschrijvingen gemaakt waarin de parels (cultuur en historie) van het dorp worden beschreven. Richtlijnen voor de routes en beschrijvingen komen uit het project dorpsommetjes van Tourist info Drenthe. Om bekendheid te geven aan de wandelroutes en aan de routes gelegen parels worden een viertal toeristische informatieborden ontworpen die op strategische plekken worden geplaatst. Ontwerp van de borden gebeurt door het dorp zelf onder regie van de groencommissie.

In stappen:

Dorpen in het groen

- Samenstellen groencommissie
- Verzamelen en verwerken van individuele aanmeldingen
- Dorpsrondes; gerichte werving en verzamelen en uitwerken van ideeën in de openbare ruimte
- Opstellen groenplan met als onderdeel daarvan het herstelplan voor de es van Tronde

Duurzaam dorp

- Participatie schoolkinderen bij tuinderij en groen schoolplein
- Ontwerp tuinderij en groen schoolplein
- Uitwerking idee en ontwerp van een duurzame halteplaats

Actief dorp

- Uitwerken en beschrijven van vijf wandelroutes, verzamelen van foto's en illustraties
- Ontwikkelen toeristische informatieborden

2.3 Uitvoering praktisch

De fase van praktische uitvoering start met de presentatie de verschillende plannen door de groencommissie. Alle beoogde maatregelen worden voorgelegd aan de inwoners van het dorp. De plannen worden na deze presentatie aangepast en definitief gemaakt. Het definitieve ontwerp voor de kindertuinderij wordt vastgesteld door het schoolbestuur. De andere plannen – het groenplan, de es van Tronde, de halteplaats, de routebeschrijvingen en toeristische informatieborden- worden vastgelegd door het bestuur van Plaatselijk belang. Voor vaststelling wordt overleg gevoerd met de gemeente Ooststellingwerf. Vervolgens start de voorbereiding op de uitvoering. Voor de inrichtingswerkzaamheden rondom de kindertuinderij en het groene schoolplein maakt de KNHM een werkbeschrijving. De gemeente Ooststellingwerf zorgt voor de benodigde vergunningen. Het kan hierbij gaan om kapvergunningen en/of aanlegvergunning. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn melding te doen in het kader van de Boswet. In het geval van het aanleggen van nieuwe beplantingen kan een KLIC melding nodig zijn. Voor alle uitvoeringswerkzaamheden geldt vervolgens dat een flinke inzet wordt gedaan door zelfwerkzaamheid van inwoners van het dorp.

Er worden een aantal werk- en plantdagen georganiseerd waarbij de dorpsbewoners zelf aan de slag gaan. Op eigen erf, in de openbare ruimte, op het schoolplein. Landschapsbeheer Friesland en de

gemeente Ooststellingwerf zorgen voor de voorbereiding, gereedschappen en professionele begeleiding. Voor voorbereidende en omvangrijke werkzaamheden gaat eerst Caparis ingezet.

In stappen:

- Presentatie in café 't Anker
- Aanpassen en definitief vaststellen van de plannen
- Aanleveren van de routebeschrijvingen, foto's en illustraties voor vormgeving van routekaarten
- Maken van werkbeschrijvingen
- Vergunningen, meldingen Boswet, Klic-meldingen
- Organisatie plant- en werkdagen
- Uitvoeren voorbereidende werkzaamheden door Caparis

Dorpen in het groen

- Uitvoering van het plantwerk door zelfwerkzaamheid
- Afrekening individuele bijdragen
- Inboet en nazorg

Duurzaam dorp

- Realiseren kindertuin en groen schoolplein
- Plaatsen en inrichten van duurzame halte, ooievaarsnesten en monument voor vrijwilligers

Actief dorpen

- Uitgave routeboxen met wandelroutes en plaatsen van vier toeristische informatieborden

3. Beheer van het project

3.1 Organisatie

Het omgevingsproject Elsloo-Tronde, **groen dorp** tussen Tjonger en Lende is een gezamenlijk initiatief van Plaatselijk belang Elsloo en de gemeente Ooststellingwerf. De gemeente Ooststellingwerf treedt op als indiener, trekker en eindverantwoordelijke van het project. Voor de coördinatie van de uitvoering van het project, het begeleiden en ondersteunen van de werkzaamheden in en door het dorp schakelt de gemeente Ooststellingwerf Landschapsbeheer Friesland in. Landschapsbeheer Friesland werkt voor het ontwerpen van de kindertuinderij en het groene schoolplein samen met de KNHM.

Voor het bewaken van voortgang en kwaliteit wordt een klein projectteam samengesteld. In het team zitten: Plaatselijk Belang, Gemeente Ooststellingwerf, de KJ Dijkstra school, de voorzitter van de groencommissie en Landschapsbeheer Friesland. In een startoverleg worden voor de looptijd van het project een aantal overlegmomenten vastgelegd.

Het centrale aanspreekpunt in het dorp is de lokale groencommissie. In de groencommissie hebben vijf tot zes mensen uit het dorp zitting. Bij voorkeur een bestuurslid van Plaatselijk belang, een groenkenner, een kenner van de plaatselijke historie, een agrariër en een lid van de meester K.J Dijkstraschool. De groencommissie wordt ondersteund en begeleid door Landschapsbeheer Friesland.

In de uitvoering van het project ligt de nadruk op zelfwerkzaamheid en eigen initiatief. Zoveel mogelijk werkzaamheden worden door de inwoners van het dorp zelf uitgevoerd. Dit geldt voor de plantwerkzaamheden dorp in het groen, maar ook voor de aanleggen van de kindertuinderij, het groene schoolplein, de halteplaats en de toeristische informatieborden. De gemeente zet uren van Caparis om voor de tuin, het schoolplein en de halteplaats het grondverzet en voorbereidende werk uit te voeren. Wanneer het verder noodzakelijk is om werkzaamheden door derden te laten uitvoeren wordt met voorrang gekeken naar het inzetten van lokale bedrijven. De coördinatie van het project (inclusief de voorlichting, het begeleiden van de groencommissie, de participatie van de schoolkinderen en de organisatie van de werkdagen) wordt niet op de markt gezet maar door Landschapsbeheer Friesland uitgevoerd. Landschapsbeheer Friesland heeft veel kennis van het projectgebied en jarenlange ervaring met soortgelijke projecten.

3.2 Taken en verantwoordelijkheden

Gemeente Ooststellingwerf

- > projecteigenaar, projectleiding, verslaglegging
- > organisatie informatieavond
- > ontwikkeling en productie wervende uitnodiging
- > communicatie door oa persberichten
- > uitbesteding/opdrachtverlening aan Caparis
- > directe afstemming met project Routekaarten van Tourist info Drenthe
- > actieve bijdrage aan plant- en werkdagen
- > eventuele vergunningverlening
- > afrekening met individuele deelnemers
- > afrekening project

Steunpunt Landschap

- > ondersteuning bij de organisatie van de informatieavond, ontwikkeling en productie wervende uitnodiging en de communicatie in de eerste fase van het project

Groencommissie

- > centraal aanspreekpunt
- > actieve werving en verzamelen en uitwerken ideeën openbare ruimte
- > opstellen en vaststellen van groenplan
- > opstellen herstelplan es van Tronde

- > uitwerking idee en ontwerp van een duurzame halteplaats
- > uitwerken en beschrijven van wandelroutes, verzamelen van foto's en illustraties
- > vormgeven en ontwikkelen van toeristische informatieborden

Landschapsbeheer Friesland

- > bijdrage aan de informatieavond
- > coördinatie, begeleiden en ondersteunen van de groencommissie
- > leveren kennis en expertise voor de het herstelplan es van Tronde
- > participatie van schoolkinderen bij ontwerp kindertuinderij en schoolplein
- > inkoop plantmateriaal
- > organisatie plant- en werkdagen
- > aanvragen Klic-meldingen
- > coördinatie nazorg en eventuele inboet van beplantingen

Inwoners van Elsloo-Tronde

- > zelfwerkzaamheid: Ontwerp infoborden, wandelroutes, halteplaats en uitvoeren van plantwerk dorpen in het groen, aanleggen kindertuinderij en groen schoolplein, het plaatsen van toeristische informatieborden en de duurzame halteplaats

Caparis

- > uitvoering voorbereidende werkzaamheden kindertuinderij, groen schoolplein en duurzame halteplaats

KNHM

- > ontwerp en werkbeschrijvingen voor kindertuinderij en groen schoolplein